

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **VHN – kovo s. r. o.**, se sídlem Tvarožná 50, Tvarožná, zastoupené Mgr. Romanem Stýblem, advokátem, se sídlem Křížová 10, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2012, č. j. 19493/12-1200-701175, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 6. 2015, č. j. 29 Af 9/2013 – 116, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „napadený rozsudek“ a „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2012, č. j. 19493/12-1200-701175 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Finančního úřadu Brno-venkov ze dne 26. 4. 2012, č. j. 203669/12/293512706630, kterým byla stěžovatelce dodatečně doměřena daň z příjmů právnických osob ve výši 3 433 080 Kč a současně uložena povinnost uhradit penále ve výši 686 616 Kč.

[2] Stěžovatelka současně navrhla přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, což odůvodnila tím, že povinnost uhradit dodatečně doměřenou daň z příjmů právnických osob a penále byla uložena nesprávně a v rozporu se zákonem. Tvrdila, že dopad takto doměřené daně a penále vede ke značnému ekonomickému nepoměru mezi postavením stěžovatelky a postavením státu coby jejich příjemce. Stěžovatelka na zaplacení několikamilionové částky nemá finanční prostředky a její úhrada by pro ni v budoucnu mohla mít likvidační důsledky, zatímco stát prozatím jejím nezaplacením velkou újmu nepocítí. K prokázání svých tvrzení stěžovatelka doručila Nejvyššímu správnímu soudu výkazy zisku a ztráty za roky 2013 a 2014 a rozvahy za roky 2013 a 2014.

[3] Stěžovatelka uvedla, že je vlastníkem movitých věcí, a to software v pořizovací ceně 213 000 Kč včetně aktualizace v pořizovací ceně 99 000 Kč, brusky v pořizovací ceně 74 250 Kč a přístřešku v pořizovací ceně 194 740 Kč. Vlastní také vybavení kanceláře nevelké hodnoty a PC sestavu. Její disponibilní finanční prostředky se pohybují v rozsahu maximálně několika set tisíc, přičemž se jedná o peníze na účtu stěžovatelky, které slouží k pokrytí plateb za nákup materiálu, k úhradě nákladů na zaměstnance, placení splátek pronájmu za strojní zařízení, k úhradě energií a plnění souvisejících především s daňovými závazky. Stěžovatelka konstatovala, že ze svých finančních prostředků není schopna uvolnit částky na jiné potřeby, neboť by byla nucena zastavit výrobu. Dodala, že potřebné finanční prostředky není schopna získat ani prodejem majetku, který jednak nedosahuje výraznější hodnoty (jeho zůstatková hodnota coby odepisovaného majetku je menší než 300 000 Kč) a jednak jej nutně potřebuje k zajištění svého provozu. Doměřená výše daně z příjmů právnických osob a penále podle stěžovatelky mnohonásobně přesahuje její roční zisky. Stěžovatelka uvedla, že v roce 2013 dosáhla hrubého účetního zisku před zdaněním ve výši cca 383 000 Kč, v roce 2014 ve výši cca 305 000 Kč a pro rok 2015 odhaduje obdobný výsledek s odchylkou přibližně 10 %. Podotkla, že pokud by k zaplacení doměřené daně a penále použila finanční prostředky průběžně používané k placení svých dalších závazků nutných k zajištění provozu, dostala by se v brzké době do platební neschopnosti a byla by nucena podat insolvenční návrh (nebo by jej podali její věřitelé). Dodala, že její čistý obrát za rok 2012 činil zhruba 69 milionů Kč, za rok 2013 cca 62 milionů Kč a za rok 2014 asi 64 milionů Kč. Náklady přitom vždy byly jen o několik set tisíc Kč menší; změnu této situace stěžovatelka nepředpokládala. Podle názoru stěžovatelky lze považovat za úspěch, že se nedostává do ztrát a je schopna udržet chod společnosti a stav zaměstnanců, pro které má práci. Stěžovatelka taktéž vyjádřila názor, že pokud nedojde k odkladu účinku napadeného rozhodnutí a uložená povinnost bude exekučně vymáhána, bude mít pro ni tento stav neodvratné likvidační následky, neboť se dostane nevyhnutelně do úpadku. Závěrem sdělila, že krajský soud v předcházejícím řízení usnesením ze dne 18. 2. 2013, č. j. 29 Af 9/2013 – 65, její žalobě odkladný účinek přiznal.

[4] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka tvrdila, že na svých účtech disponuje částkou v řádech pouze statisíců Kč, avšak z rozvahy za rok 2014 je zřejmé, že má na bankovním účtu částku v několikamilionové výši, která převyšuje výši doměřené daňové povinnosti včetně penále. Ke sdělení stěžovatelky, že případná exekuce pro ni bude mít likvidační účinky, konstatoval, že daňové řízení prozatím do exekuční fáze nedospělo. I kdyby k nařízení exekuce došlo, mohly by být její nepříznivé následky odvráceny zákonnými prostředky, které daňový řád umožňuje, a to konkrétně na základě žádosti o posečkání či splátkováním úhrady daně podle § 156 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný byl toho názoru, že stěžovatelka v podaném návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dostatečně neprokázala vznik nenahraditelné újmy, která by jí mohla vzniknout. Přiznáním odkladného účinku by také mohl nastat rozpor s veřejným zájmem státu a společnosti na zajištění úhrady daňové povinnosti existující na straně stěžovatelky. S ohledem na tyto okolnosti žalovaný návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepovažoval za opodstatněný a nesouhlasil, aby byl kasační stížnosti odkladný účinek přiznán.

pokračování

[5] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Jde o institut výjimečný, jehož účelem je ochránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2012, č. j. 2 As 132/2011 - 115, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[6] Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zjišťuje kumulativní splnění zákonných předpokladů (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), tj. 1) výraznou disproporcionalitu újmy způsobenou stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy, ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly, a 2) absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem. Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu (resp. s napadeným správním rozhodnutím) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[7] Po posouzení stěžovatelčina návrhu Nejvyšší správní soud naznal, že stěžovatelka ve svém podání tvrdí dostatečně konkrétním a individualizovaným způsobem, že výkon rozhodnutí, kterým jí byla dodatečně doměřena daň z příjmů právnických osob a předepsáno penále (v souhrnné výši 4 119 696 Kč), by pro ni znamenal takovou újmu, že by hrozila její likvidace. Zdejší soud má na základě předložených výkazů zisku a ztráty za roky 2013 a 2014 za prokázané, že doměřená daň a předepsané penále několikanásobně převyšují roční příjem stěžovatelky. Celoroční příjmy stěžovatelky by tudíž zjevně nepostačovaly na uhrazení doměřené daně a penále, a proto by stěžovatelka musela přistoupit k redukci svého majetku. Z rozvahy za rok 2014 plyne, že stěžovatelka disponuje určitým hmotným majetkem, avšak prodejem veškerého jejího majetku by nepochybně došlo k omezení, resp. přerušení činnosti stěžovatelky, což by s velkou pravděpodobností vedlo i k její likvidaci, a to v krátkém časovém horizontu. Nejvyšší správní soud si je nicméně vědom toho, že dle rozvahy z roku 2014 stěžovatelka disponovala krátkodobým finančním majetkem ve výši cca 4 687 000 Kč, z něhož byla částka ve výši cca 4 488 000 Kč uložena na bankovních účtech stěžovatelky; na tuto skutečnost ostatně poukázal i žalovaný ve svém vyjádření. Nejvyšší správní soud však zohlednil, že pokud by uvedené finanční zdroje byly použity k úhradě doměřené daně a penále, disponovala by stěžovatelka nadále částkou, která představuje jen zlomek jejích ročních mzdových nákladů, nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění i nákladů na výkonovou spotřebu (viz výkaz zisku a ztráty za rok 2014), a proto by stěžovatelka reálně byla ohrožena újmou nikoli bagatelní, neboť by jí hrozilo, že nebude schopna nadále financovat svou činnost. Třebaže daňové řízení prozatím nedospělo do exekuční fáze, je reálné, že pokud k odkladu účinků napadeného rozsudku i obou správních rozhodnutí nedojde, stěžovatelka by exekuci čelit mohla. Ačkoliv lze přisvědčit názoru žalovaného, že

by stěžovatelka v takovém případě mohla požádat o posečkání úhrady daně ve smyslu daňového řádu, tato možnost sama o sobě nesnižuje hrozící újmu na bagatelní úroveň.

[8] Dalším nutným krokem pro posouzení možnosti přiznání odkladného účinku bylo poměření hrozící újmy, která může stěžovatelce vzniknout, s újmou, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. Nejvyšší správní soud neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než je újma hrozící stěžovatelce. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně a penále. Součet vyměřené daně a penále však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje tak zásadní položku, která by jakkoliv mohla ohrozit jeho fungování.

[9] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Žalovaný poukázal na to, že přiznání odkladného účinku by se mohlo dotknout zájmu státu a společnosti na řádném a včasném výběru vyměřených daňových povinností. Zdejší soud souhlasí s tím, že nepochybně existuje veřejný zájem na včasné úhradě daňových pohledávek, nicméně tento přístup by vedl k paušálnímu zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám či kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím správců daně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 Afs 67/2012 – 64). Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatelka tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinna v případě neúspěchu své kasační stížnosti. Veřejný zájem na výběru daní tak je pouze dočasně odložen, nikoliv znemožněn.

[10] Lze tedy uzavřít, že stěžovatelce nepřiznáním odkladného účinku vznikne nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla žalovanému, resp. státu či třetím osobám, v případě jeho přiznání. Přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vzhledem k tomu, že odkladný účinek přiznal v posuzované věci již krajský soud, postačuje přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96), čímž bude z hlediska odkladného účinku až do právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci samé obnoven stav, který zde byl před právní mocí napadeného rozsudku.

[11] Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti stěžovatelky odkladný účinek. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tedy pozastavují účinky napadeného rozsudku. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[12] Ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly, může Nejvyšší správní soud toto usnesení i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu